

Høring – NOU 2013:9

Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer

Utvalgets arbeid

Utvalget foreslår på mange områder et nytt og anderledes politi. Vi er derfor av den oppfatning at utvalget burde vurdert sine konklusjoner i lys av Stortingsmelding nr. 42 (2004-2005) Politiets rolle og oppgaver (politirolemeldingen) som dagens politi bygger sin virksomhet på.

Utvalget konkluderer nærmest med at jo større organisasjonen er, jo bedre og mer robust er den. Størrelse er et sentralt og viktig tema, men det bør være et knekkpunkt et sted som har en viss forankring i forskning. Dette er et savn i analysen. Her bør utvalgets arbeid kvalitetssikres.

Det er også et savn at utvalget ikke kommer inn på grensedragninger til andre beredskapsetater og aktører. Vi har snart ulikt nedslagsfelt for alle beredskapsetater her i landet. Dette svekker den totale beredskapen.

Analysen viser til utfordringene til politi i andre land i Europa og bygger i stor grad på utviklingstrekk som har skjedd der. Det er vanskeleg og være uenig i deler av dette, men vår geografi er anderledes enn i de landene vi blir sammenlignet med. Særleg i forhold til fjord- og fjelloverganger og dermed avstander, som tidvis skaper vesentlige utfordringer med hensyn til beredskap.

Det virker også som en svakhet ved analysen at den ikke skiller mellom det som fungerer bra og det som ikke fungerer bra. Ved å lese analysen kan en få inntrykk av at vi står overfor en etat med «bruket rygg». Det er ikke inntrykket ute i kommunene. Det er viktig i en slik prosess at en ikke bare analyserer det som ikke fungerer, men også at man tar grundig stilling til hva som fungerer og kva vi vil ha med oss på vegen vidare.

Det er også vår oppfatning at når hovudfokuset blir rettet mot manglende beredskap, kan ikke dette alene løses gjennom strukturelle forslag. Bemanning har så langt vært den viktigste faktoren, jfr. Bemanningsrapporten: Politiet mot 2020 - Bemannings- og kompetansebehov i politiet frå 2008.

UTVALGETS HOVEDANBEFALINGER

Økt vekt på kjerneoppgavene

Det er vanskelig å vere uenig i at en reduksjon av oppgavene vil føra til et større fokus på kjernevirksomheten. Likevel må det være mulig å drøfte dette i lys av erfaringer vi har hatt med dagens oppgavetilfang. Skal vi ha et desentralisert politi, kan det være argument som taler for et bredere oppgavespekter. Det er i denne sammenheng viktig at politiets rolle blir vurdert jfr. tidligere omtale av Politirolemeldinga, da endret oppgavesett vil endre politiets grunnpreg.

Tidligere undersøkelser viser at politiet utfører oppgavene effektivt og rimelig for samfunnet. Det er heller ikke andre statsinstitusjoner som har publikumsbetjening så geografisk spredd som politiet.

Dersom man skal bygge opp nye statlige institusjoner lokalt, vil dette være ressurskrevende. Noen av oppgavene er foreslått overført til kommunene. Det vil heller ikke kunne skje utan **monalege** ressursoverføringer til kommunene. I tillegg synes noen av forslagene å være lite gjennomtenkte. Vi kan for eksempel ikke se at det kan være formålstjenlig at kommunene skal ha ansvar for å ta vare på rusa personer. Totalt sett ser det ut til at endringen vil innebære etablering av nye strukturer som økar de offentlige utgiftene.

Ny struktur

Haugesund kommune er hovedsaklig godt fornøyd med dagens Haugaland og Sunnhordland politidistrikt. Dette var et distrikt som oppstod i sammenheng med politireform 2000. Distriktets grense ble trukket opp på tvers av etablerte fylkesgrenser. Vår oppfatning er at dette har fungert godt, og det er en klar førsteprioritet å beholde dette distriktet.

Av de forslagene som er lagt frem i rapporten vil regionmodellen med ett stort distrikt på Vestlandet være det mest hensiktsmessige dersom man ikke beholder Haugaland og Sunnhordland som eget distrikt. Det er først og fremst på grunn av at vårt distrikt har et naturlig nedslagsfelt både i Hordaland og Rogaland. En organisering der de to fylkene ikke tilhører samme politidistrikt, vil medføre en grensdragning i dette området som vil splitte opp et naturlig beredskapsområde.

Utvalget har stor tiltro til funksjonell organisering. Etter vår oppfatning går en litt langt i å tro at funksjoner i større grad enn regionalt ansvar er løsningen. Kommunenes erfaring med geografiske driftsenheter er stort sett positive.

Det er nevnt en del om styrking av lokalpolitiet gjennom økt politibemanning og færre små enheter. Vi mener ikke at utvalget har funnet balansepunktet mellom tall på enheter og geografiske forhold. Vi savner her en bredere drøfting rundt utbytte og praktisk gjennomføring av økt bilpatruljering mot færre geografiske enheter. Vårt innspill er at lokal detaljorganisering må avgjøres på lokalt nivå.

Vi har studert de økonomiske effektene av utvalgets anbefalinger. Vår oppfatning er at anbefalingene er skjematiske og lite egnet til å støtta seg til. Det vil være av større verdi å se på tilsvarende endringer i offentlig sektor, og bruke erfaringane vi har derfra.

Oppsummering

- Haugaland og Sunnhordland politidistrikts nedslagsfelt mellom Bjørnefjorden i Hordaland og Boknafjorden i Rogaland utgjør et naturlig geografisk beredskapsområde. Førsteprioritet for Haugesund kommune vil være å beholde dette distriktet.
- Haugaland og Sunnhordland politidistrikts nedslagsfelt mellom Bjørnefjorden i Hordaland og Boknafjorden i Rogaland utgjør et naturlig geografisk beredskapsområde. Regionmodellen med ett stort distrikt på Vestlandet vil derfor være det mest hensiktsmessige av de forslagene som er lagt frem.
- De økonomiske effektene av tiltakene som er skildret, bør kvalitetssikres og settes inn i en større sammenheng for samfunnet totalt sett.

- Konklusjonene vil føra til at vi får et annet politi enn det vi har i dag jfr. Politirollemeldingen. Det er uheldig at dette ikke er vurdert i analysen. Spørsmålet om hvilket politi Norg skal ha, bør ligge til grunn før en tar fatt på prosessen videre.
- Framdriftsplanene for gjennomføring av tiltaken synes å være ambisiøse. Det viktigste i denne sammenhengen er at omstillingsprosessen blir grundig gjennomført.
- Noen av utvalgets konklusjoner bygger på oppfatninger som synes lite dokumenterte. Det burde vært vist til mer forskning for at en skal være trygg på at nye løsningar er kunnskapsbaserte og framtidsretta.